

Utredningsmall för avvikelser inom SoL och LSS (och HSL)- verksamheter samt vid rapporter om missförhållanden/risk för missförhållanden enligt Lex Sarah, SOSFS 2011:5 och vårdskador enligt lex Maria

Verktyg för ställningstagande:

Bedöm allvarlighetsgraden av konsekvenserna. OBS: En risk som identifieras bedöms på samma sätt som om den faktiskt inträffat för en enskild/eller grupper! ”Med missförhållanden avses både aktivt utförda handlingar eller handlingar som någon av försummelse eller av annat skäl underlåtit att utföra och som: innebär, har inneburit eller kan komma att innebära, ett hot mot, eller medfört, skulle kunna ha medfört, konsekvenser för den enskildes liv, personliga säkerhet, fysiska eller psykiska hälsa”. En vårdskada innebär ”lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården

Katastrofal (4) Brister i personlig vård, omsorg, hjälp och stöd, besvarande av larm, bemötande, övergrepp som utgjort ett hot mot den enskildes liv, hälsa eller säkerhet. Lätt till dödsfall. Brott mot rättssäkerheten eller sekretessbrott. Skada kräver sjukhusvård.	Betydande (3) Brister i personlig vård, omsorg, hjälp och stöd, besvarande av larm, bemötande, övergrepp som fått omfattande konsekvenser och lett till omfattande obehag för den enskilde som har omfattande behov. Brott mot rättssäkerheten eller sekretessbrott. Skada som kräver vård på annan nivå till exempel sjukhuset.	Måttlig (2) Brister i personlig vård och aktiviteter gällande hemlivet, t.ex. omsorg, hjälp och stöd, städ, tvätt, mat, besvarande av larm, bemötande och övergrepp som fått konsekvenser och lett till obehag för den enskilde. Skada som åtgärdas av sjuksköterska eller läkare i öppenvården.	Mindre (1) Brister i aktivitet gällande hemlivet, som städning eller tvätt, som fått mindre konsekvenser och lett till mindre obehag för den enskilde.(bedöms ev. endast som fel och brist) Obehag eller obetydlig skada som kan åtgärdas av sköterska.
--	---	---	--

1. **Bedöm sannolikheten för att händelsen inträffar igen:**

Mycket stor (4) =	Kan inträffa dagligen
Stor (3) =	Kan inträffa varje vecka
Liten (2) =	Kan inträffa varje månad
Mycket liten (1) =	Kan inträffa en gång/år

2. **Gör ett ställningstagande, multiplicera konsekvensen med sannolikhet för att avgöra hur utredningen ska hanteras vidare:**

	ALLVARLIGHETSGRAD			
	Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
SANNOLIKHET				
Mycket stor (4)	16	12	8	4
Stor (3)	12	9	6	3
Liten (2)	8	6	4	3
Mycket liten (1)	4	3	2	1

- **Om händelsen får en poängsättning mellan 1 och 6 bedöms avvikelsen som en synpunkt eller klagomål och bedöms som grad 1:** Den avvikande händelsen hanteras lokalt av enhetschef.
- **Om händelsen får en poängsättning mellan 8 och 9 bedöms avvikelsen som ett missförhållande eller vårdskada och en lex Sarah eller lex Maria utredning ska påbörjas. Avvikelsen bedöms som en grad 2:** Den avvikande händelsen eller risken för avvikande händelse ska hanteras som en lex Sarah eller lex Maria. Socialchef, MAS, nämndens ordförande och berörd verksamhetschef ska kontaktas snarast (nämndens ordförande informeras av socialchef eller MAS).
- **Om händelsen får en poängsättning mellan 12 och 16 bedöms avvikelsen vara ett allvarligt missförhållande eller vårdskada och en lex Sarah-anmälan eller lex Maria-anmälan ska skickas till IVO. Avvikelsen bedöms som en grad 3:** Socialchef, MAS, nämndens ordförande och berörd verksamhetschef ska kontaktas snarast (nämndens ordförande informeras av socialchef eller MAS).

SÖDERKÖPING.SE

Vad blev konsekvensen för den enskilde? Konsekvensbedömningsmatris vid avvikelser och missförhållanden av social karaktär

OBS: En risk som identifieras bedöms på samma sätt som om den faktiskt inträffat!

Typ av avvikelse	Katastrofal (4) Brister i personlig vård, omsorg, tillsyn, besvarande av larm, bemötande, övergrepp som utgjort ett <u>hot mot den enskildes liv, hälsa eller säkerhet</u> . Lett till dödsfall.	Betydande (3) Brister i personlig vård, omsorg, tillsyn, besvarande av larm, bemötande, övergrepp som lett till <u>omfattande obehag</u> för den	Måttlig (2) Brister i personlig vård och aktiviteter gällande hemlivet, t.ex. omsorg, tillsyn, städ, tvätt, mat, besvarande av larm, bemötande och övergrepp	Mindre (1) Brister i aktivitet gällande hemlivet, som städning eller tvätt, som vållat den enskilde <u>mindre obehag</u> .
Utebliven insats	Utebliven/fördröjd insats som utgör/leder till ett hot mot den enskildes liv, hälsa eller säkerhet, stora bestående besvär, obehag eller skada/funktionsnedsättning, självmord/dödsfall. Ex: Glömt, inte hunnit, eller struntat i att; utföra tillsyn, personlig vård, stöd vid matsituationen, besvarat larm.	Utebliven/fördröjd insats som leder till omfattande obehag, allvarliga besvär eller skada, för den enskilde. Ex: Glömt, inte hunnit, eller struntat i att; utföra tillsyn, personlig vård, stöd vid matsituationen, besvarat larm.	Utebliven/fördröjd insats som leder till obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex: Glömt eller ej hunnit att utföra insats avseende personlig vård, eller hemliv tex. inköp eller dusch.	Utebliven/fördröjd insats som leder till lindriga obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex: aktivitet gällande hemlivet, t.ex. utebliven städning eller tvätt.

SÖDERKÖPING.SE

Typ av avvikelse	Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
Felaktigt utförd insats	Utebliven/fördröjd insats som utgör/leder till ett hot mot den enskildes liv, hälsa eller säkerhet, stora bestående besvär, obehag eller skada/funktionsnedsättning, självmord/dödsfall. Ex: Beviljad insats, personlig vård, stöd vid matsituationen, har inte utförts enligt den enskildes behov på ett professionellt sätt eller enligt dennes vilja. Personal besvarar inte larm inom rimlig tid eller på ett professionellt sätt. Bortglömd brukare. Vårdslös förflyttning, aggressiva hårda tag. Brott mot sekretesslagen.	Felaktigt utförd insats/bristande tillsyn som leder till omfattande obehag, allvarliga besvär eller skada, för den enskilde. Ex: Beviljad insats, personlig vård, stöd vid matsituationen, har inte utförts enligt den enskildes behov på ett professionellt sätt eller enligt dennes vilja. Personal besvarar inte larm inom rimlig tid eller på ett professionellt sätt. Bortglömd brukare. Vårdslös förflyttning, aggressiva hårda tag. Brott mot sekretesslagen.	Felaktigt utförd insats/bristande tillsyn som leder till obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex: Felaktig utförd personlig vård, stöd vid matsituationen, etc, underlåtenhet att utföra insatser utifrån den enskildes specifika behov.	Felaktigt utförd insats/bristande tillsyn som lindriga obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex.. felaktigt utförd aktivitet gällande hemlivet, tex. städning eller tvätt.

SÖDERKÖPING.SE

Typ av avvikelse	Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
Brister i bemötande	Brister i bemötande som utgör/leder till ett hot mot den enskildes liv, hälsa eller säkerhet, stora bestående besvär, obehag eller skada/funktionsnedsättning, självmord/dödsfall. Ex: hot, kränkningar, bestraffningar, slag, vårdslösa förflyttningar, hårda och aggressiva tag.	Brister i bemötandet som leder till omfattande obehag, allvarliga besvär eller skada, för den enskilde. Ex: Allvarliga psykiska övergrepp (kränkningar, hot, bestraffningar). Underlåtenhet att utföra insatser utifrån den enskildes specifika önskemål. Olämpligt språkbruk eller beteende, bemötande t.ex. att skrika åt den enskilde.	Brister i bemötandet som leder till som obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex: Mindre allvarliga psykiska övergrepp (t.ex. särbehandling, eller mindre värdigt bemötande)	Brister i bemötandet som leder till lindriga obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex: Bristande lyhördhet och respekt för den enskilde.
Ekonomiska övergrepp		Alla stölder som drabbar den enskilde. Ex: pengar, smycken, värdeföremål, läkemedel.		

SÖDERKÖPING.SE

Typ av avvikelse	Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
Fysiska- psykiska eller sexuella övergrepp	Övergrepp som utgör/ leder till ett hot mot den enskildes liv, hälsa eller säkerhet, stora bestående besvär, obehag eller skada/funktionsnedsättning, självmord/dödsfall. Ex: Allvarliga fysiska, psykiska och sexuella övergrepp, sexuellt ofredande eller utförd sexuell handling.			
Våld/hot mellan brukare	Våld mellan brukare som utgör ett hot mot den enskildes liv, hälsa eller säkerhet, stora bestående besvär, obehag, skada/funktionsnedsättning, eller behov av långvarig läkarkontakt och/eller byte av boendeform. Ex: Frakturer, allvarliga mjukdels- och sårskador, allvarliga kränkningar och hot.	Våld mellan brukare som leder till omfattande obehag, besvär eller skada för den enskilde, eller läkarkontakt och/eller byte av boendeform. Ex: Frakturer, allvarliga mjukdels och sårskador, allvarliga kränkningar och hot.	Våld mellan brukare som leder till som leder till övergående obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex: sårskada, smärta, mjukdelsskada, svullnad, fasthållning, nyp, skrämsel.	Våld mellan brukare som lindriga obehag, besvär eller skada/smärta för den enskilde. Ex. mindre sårskada, smärta, mjukdelsskada, svullnad, fasthållning, nyp, skrämsel.

SÖDERKÖPING.SE

Typ av avvikelse	Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
Brister i informationsöverföring och samordning internt eller externt	Brister i informationsöverföring/samordning som utgör ett hot mot den enskildes liv, hälsa eller säkerhet, stora bestående besvär, obehag eller skada/funktionsnedsättning, dödsfall. Ex: Missar i samordning internt eller externt, mellan vårdgivare, arbetsgrupper eller andra förvaltningar och aktörer. Ej dokumenterat viktiga och väsentliga händelser i journal. Inte upprättat en aktuell genomförandeplan som tydligt beskriver det praktiska genomförandet. Missar i en korrekt muntlig informationsöverföring inom arbetslaget.	Brister i informationsöverföring/samordning som leder till allvarliga besvär eller skada för den enskilde. Ex: Missar i samordning internt eller externt, mellan vårdgivare, arbetsgrupper eller andra förvaltningar och aktörer. Ej dokumenterat viktiga och väsentliga händelser i journal. Inte upprättat en aktuell genomförandeplan som tydligt beskriver det praktiska genomförandet. Missar i en korrekt muntlig informationsöverföring inom arbetslaget.	Brister i informationsöverföring/samordning som leder till: obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex: Ej dokumenterat viktiga och väsentliga händelser i journal. Inte upprättat en aktuell genomförandeplan som tydligt beskriver det praktiska genomförandet. Missar i en korrekt muntlig informationsöverföring inom arbetslaget.	Brister i informationsöverföring/samordning som leder till lindriga obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex: Ej dokumenterat viktiga och väsentliga händelser i journal. Inte upprättat en aktuell genomförandeplan som tydligt beskriver det praktiska genomförandet. Missar i en korrekt muntlig informationsöverföring inom arbetslaget.

SÖDERKÖPING.SE

Typ av avvikelse	Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
Brister i rättssäkerhet vid handläggning och genomförande	Brister i rättssäkerheten som innebär eller har inneburit ett hot mot eller har medfört konsekvenser för enskildas liv, säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa. Ex: Vägran att ta emot eller utreda en ansökan. Otillräcklig utredning. Lång handläggningstid, otydliga beslut; den enskilde får inte skriftligt avslag på sin ansökan eller otillåtna ändringar av gynnande beslut. Brott mot sekretesslagen. Brister i förvaring och handhavande av sekretesshandlingar så att obehöriga får tillgång till dem. Ej inlåst material eller ”tappade” papper.	Brister i rättssäkerheten som innebär eller har inneburit : allvarliga besvär eller skada för den enskilde.		

SÖDERKÖPING.SE

Typ av avvikelse	Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
Brister i miljön eller teknik	Brister i miljön eller teknik som utgör ett hot mot den enskildes liv, hälsa eller säkerhet, stora bestående besvär, obehag eller skada/funktionsnedsättning, dödsfall. Ex: Brister avseende lokaler, utrustning, ljus, ljud och ventilation, arbetstekniska hjälpmedel, larmteknik av olika slag.	Brister i miljön eller teknik som leder till allvarliga besvär eller skada för den enskilde. Ex: Brister avseende lokaler, utrustning, ljus, ljud och ventilation, arbetstekniska hjälpmedel, larmteknik av olika slag.	Brister i miljön eller teknik som leder till obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex: Brister avseende lokaler, utrustning, ljus, ljud och ventilation, arbetstekniska hjälpmedel, larmteknik av olika slag.	Brister i miljön eller teknik som leder till lindriga obehag, besvär eller skada för den enskilde. Ex: Brister avseende lokaler, utrustning, ljus, ljud och ventilation, arbetstekniska hjälpmedel, larmteknik av olika slag.

SÖDERKÖPING.SE

Vad blev konsekvensen för den enskilde? Konsekvensbedömningsmatris vid avvikelser och vårdskador

Typ av avvikelse	Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
Läkemedels- hantering	Felmedicinering som lett till dödsfall eller påtagligt lidande.	Kvarstående måttlig lidande, förlängd vårdtid. Missade läkemedel som insulin, Waran och narkotikaklassade läkemedel. Förväxling av doser, feldosering.	Övergående funktionsnedsättning, exempel utebliven dos men utan att det leder till men för patient. Feldosering. Har inte följt rutin, dock liten eller ingen konsekvens för patient.	Obehag eller obetydlig skada, exempel feldosering i dosett som upptäcks före överlämnandet.
Fall	Fallskada med dödsfall som följd.	Fallolycka med större skada, exempel fraktur.	Fallolycka med måttlig fysisk eller psykisk skada, ej fraktur.	Fallolycka utan att skada fysisk eller psykisk uppstått.
Medicinsk- tekniska produkter	Patient faller ur lyftsele eller rullstol och får allvarliga skador eller avlider.			